

LUKIJALLE

Kaikessa hoito- ja kasvatustyössä tärkeintä on kohtaaminen. Meillä on käytössämme erilaisia hienoja ammatillisia menetelmiä, mutta jos unohtamme kohtaamisen, ammattitaitomme ei kannata sitä hedelmää, jota toivoisimme. Kohtaaminen haastaa ammattilaisen tavalla, joka nykyaikana on ehkä hiukan unohtunut. Se vaatii omaan ihmisyyteen suostumista. Olen kahdes- sa edellisessä kirjassani (*Arvostava kohtaaminen 2. p. 2008* ja *Asiakkaana ihminen 2010*) käsitellyt hyvän kohtaamisen merkityksellisyyttä auttamistyössä, arkisessa kanssakäymisessä ja työyhteisöissä.

Tässä kirjassa kuvaan lapsen hyvää ja vahvistavaa kohtaamista turvallisen aikuisen kanssa arjen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Keskeisiä teemoja ovat lapsen persoonan kunnioittaminen ja lapsen arvon ymmärtäminen. Näiden pohjalta mahdollistuvat lapsen katsominen hyväksyvästi ja huolenpito hänestä kuin myös olemassaolon oikeuden ja toivon vahvistaminen. Erityisen tarkastelutilan saa lapsen surun kohtaaminen. Kirjassa käsitellään myös arvokasvatusta, aikuisen esimerkillisyyttä sekä elämäntavassamme ja työkultuurissamme ilmeneviä haasteita lapsen vahvistavalle kohtaamiselle. Loppujen lopuksi jokaisen vanhemman sekä lasten parissa työtä tekevän aikuisen ydinkysymykseksi jää: miten minä näen lapsen arvon?

Näkökulmani ovat muotoutuneet vuosien aikana. Kokemus lastensuojelutyössä ja päihdehuollossa vaikuttivat vahvasti kiinnostukseeni perehtyä siihen, mitä tarvitaan hyvään lapsuuteen ja

miten lapsuuden maisema vaikuttaa koko elämän matkaan. Alun perin lastensuojelutyössä heränneen innostuksen aikaansaama sydämenpalo ei ole sammunut, vaan on saanut aina uusissa ympäristöissä miettimään lapsuuden kysymyksiä. Ilmeiseksi kävi jo alkuvaiheessa, että elämän haavoittuneisuus ja vahvuus eivät ole sattumanvaraista vaan pohjautuvat ihmisen kokemuksiin. Päihdehuollossa tarkastelin yhtäältä päihdeperheessä kasvavan lapsen elämäntilannetta, tarinaa ja eheytyminen mahdollisuutta, ja toisaalta haavoittuneen ja syrjäytyneen aikuisen elämässä näyttäytyvää lapsuudessa vaille jäänyttä tarvitsevuutta.

Nostin lapsidiakonian suomalaisen keskusteluun 2000-luvun taitteessa. Lapsidiakonian käsikirjan (2003) tavoitteena oli tukea haavoittuneen sukupolvien ketjun eheytymistä vastaamalla arjessa lapsen nähdyksi tulemisen toivoon sekä turvallisuuden ja huolenpidon tarpeeseen. Kyseessä ei ole terapeutin hoito vaan arkinen vahvistaminen, jonka perustana on lapsen näkeminen, turvallisen aikuisen läsnäolo ja sen jatkuvuus.

Kädessäsi oleva kirja jatkaa lapsilähtöistä tarkastelua. Sen kivijalka on etiikan ydinkysymyksessä: miten edistetään hyvää elämää? Tehtävänä on avata sitä, että hyvä kohtaaminen on kaiken perusta. Kirjassa käytetyt nimikkeet kasvattaja ja hoitaja tarkoittavat ammattiryhmät ylittäen kaikkia lasten parissa työskenteleviä sekä myös lasten vanhempia. Kirjassa olevat pienet tarinanpätkät eivät ole tositarinoita kenenkään elämästä, vaan ne ovat fiktiivisiä mahdollisuuksia.

Kirjan teemat on suunnattu lasten parissa toimiville aikuisille itsetutkiskelun ja keskustelun herättäjiksi. Meillä on asioista monia näkemyksiä. Kullakin meistä on oma elämäntarina, joka on mukana siinä, kuinka luemme ja kirjoitamme.

Ylöjärvellä 19.3.2011

Kati-Pupita Mattila